

ק.מ.א. אורנים

ق.م.ا أورانيم • KAMA ORANIM
קהילה • מנהיגות • ישראל

תומכות חינוך קורס שיטות ומיומנויות פדגוגיות

מפגש 27: שילוב אומנויות בחינוך
פגישה עם חומרים

10/11/25

שם המנחה : אלזית חיים

דוא"ל המנחה: alvit.advice@gmail.com

ק.מ.א. אורנים

ق.م.ا. أورانيم • KAMA ORANIM
קהילה • מנהיגות • ישראל

צ'ק אין

מה הכוונה ב"חומרים"
בהקשר של חומרי אמנות?

מה היינו רוצות שיקרה
לילד במפגש עם חומרים?

ק.מ.א. אורנים

KAMA ORANIM • ق.م.ا. أورانيم • קהילה • מנהיגות • ישראל

מה עולה לכן בראש כשאני אומרת חומרי יצירה ?

מה עולה לכן בראש כשאני אומרת חומרי טבע ?

החומר יכול להיות הרבה יותר
מאשר אנחנו מכירים ורגילים

עבודה בזוגות:

מה המטרה שלנו בהגשת חומרים?
פרטו על פי ארבעת תחומי ההתפתחות:

רגשי
חברתי
מוטורי
שכלי

לסיום, דיון במליאה

חמש סיבות לשילוב חומרים בחינוך בגן ובכיתה

1. החומר מדבר דרך החושים

- כל חומר מפעיל את הילד באופן חושי.
זה חשוב במיוחד לילדים בגיל הצעיר ולילדי החינוך המיוחד.
- דרך המגע הילד חווה, מרגיע, מארגן את עצמו. זה חלק מהעבודה על ויסות עצמי.

למשל: ילד ששוקע בבצק לשעה שלמה, אינו "מבזבז זמן", אלא מווסת את עצמו.

לדיון: איפה אני רואה ילדים נרגעים דרך מגע בחומר?

חמש סיבות לשילוב חומרים בחינוך בגן ובכיתה

2. החומר כזירה לביטוי רגשי ואישי

- ילדים שלא מדברים, מתביישים או לא מצליחים להסביר את עצמם, מצליחים לבטא רגשות דרך חומר.
- גם ילדים מילוליים מוצאים בחומר דרך לומר משהו שקשה להסביר.

למשל: ילדה שהכינה "אמא עם כנפיים" מחוטים ודבק, סיפרה על הגעגוע לאימא.

לדיון: איך נאפשר לילד לספר על החוויה שלו, בלי לשאול אותו מה הוא "הכין"?

חמש סיבות לשילוב חומרים בחינוך בגן ובכיתה

3. החומר מזמין חקירה פתוחה

- אין ציפייה לתוצר. הילד לא צריך לעשות "משהו יפה".
- זה מלמד סבלנות, סקרנות, ומעודד ביטחון: מותר לטעות, לבדוק, להתנסות.

למשל: מגש עם גושי צבע, מים, קיסמים ודפים – אין הסבר, רק התנסות פתוחה.

לדיון: למה לפעמים למבוגרים קשה לקבל שאין תוצר ברור?

חמש סיבות לשילוב חומרים בחינוך בגן ובכיתה

4. החומר יוצר קשר בין הילד לעולם

- חומר הוא דרך לחוות את הסביבה – אצטרובלים בסתיו, פרחים באביב, ענפים..
- הילד מרגיש חלק מהעולם. זה בונה תחושת שייכות וחיבור לסביבה.

למשל: מדף או תיבה עם עלים שנפלו, פרחים, קן של ציפור, מגדיר צמחים..

לדיון: מה עוד נוכל להביא מ"העולם האמיתי" לתוך הכיתה?

חמש סיבות לשילוב חומרים בחינוך בגן ובכיתה

5. חומר כחלק מהשגרה – לא “רק בשעת יצירה”

- סייעת, גננת או מורה יכולה להציב סלסלה קטנה של חומרים בפינה קבועה.
- לא צריך לתכנן פעילות מיוחדת – אפשר ללוות את השגרה דרך חומר.

למשל: מגש עם חוטים, דבק, מספריים וקופסת קרטון נמצא בפינה קבועה –
הילדים יוצרים תוך כדי דמיון, בזמן חופשי אחרי משימה או בזמן הפסקה.

לדיון: מה הייתי יכולה להניח בכיתה מחר בבוקר, שיזמין יצירה?

ק.מ.א. אורנים

KAMA ORANIM • ق.م.ا. أورانيم • קהילה • מנהיגות • ישראל

החומר יכול להיות הרבה יותר
מאשר אנחנו מכירים ורגילים

דוגמאות

ק.מ.א. אורנים

ق.م.ا. أورانيم • KAMA ORANIM
קהילה • מנהיגות • השראה

מכסי בקבוקים, קופסאות שימורים ריקות, מיכלים ישנים, סכו"ם חד פעמי, מסננות..

מגש עם מכסים בגדלים שונים מיון, ספירה, יצירת מנדלה, בנייה..

חלקי מתכת, גומיות, ברגים, קפיצים, צינורות PVC חתוכים, חוטי חשמל ישנים..

קופסה עם חלקי מכונה וצירים בנייה של רובוט דמיוני או מבנה הנדסי

ק.מ.א. אורנים

ق.م.ا. أورانيم • KAMA ORANIM
קהילה • מנהיגות • ישראל

ספוגים, בדים מכל הסוגים, גרביים, מילוי סינטטי, פשתן, נוצות, גומי..

מגש תחושתית עם חומרי טקסטיל $\leftarrow$ מה רך, מה מחוספס, מה נעים לי? מה אפשר ליצור עם זה?

בדים, כובעים, מסכות, וילונות, צעיפים, שרשראות, תיקים

קופסת בדים גדולה $\leftarrow$ ליצירת אוהל/מסתור/תחפושת.

קבוצות עבודה

אילו חומרים אפשר להביא פנימה למרחב?

באילו רגעים ביום אפשר לשלב אותם?

מה החשש שיכול לעלות (לכלוך, זמן, שליטה)? ואיך פותרים אותו?

איך אתן יכולות ליזום פעילות גמישה לצד הפעילות פורמלית?

ק.מ.א. אורנים

ق.م.ا. أورانيم • KAMA ORANIM
קהילה • מנהיגות • ישראל

יומן מסע

בהתבוננות פנימה-

איזה חומר עושה לי נעים?

האם החוויה שלי עם החומר משפיעה על
דרך הגשת החומרים לילדים שאני עובדת
איתם?

ק.מ.א. אורנים

KAMA ORANIM • ق.م.ا. أورانيم • קהילה • מנהיגות • ישראל

צ'ק אאוט

חומר יצירה/טבע/אחר
שאהבת
ואת מתגעגעת אליו

ק.מ.א. אורנים

ק.מ.א. אורנים • קהילה • מנהיגות • השראה
KAMA ORANIM • קהילה • מנהיגות • השראה

להתראות!

